

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglaš v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JULY 10, 1945

STEVILKA (NUMBER) 159

Truman odpotoval na konferenco velike trojice

Zakaj Zed. države nimajo dostopa na mesni trg v Kanadi in Argentini

WASHINGTON, 9. julija — Pomanjkanje mesa v Zed. državah povzroča mnogo povpraševanja med Amerikanci, zakaj Zed. države ne kupujejo mesa v Kanadi in Argentini, kjer ga je dovolj.

Na vprašanja, ki so naslovljena na ameriške živilske oblasti, se sedaj podaja sledeči odgovor:

Vse zaloge mesa, katere ima na rokah za izvoz Kanada, so na razpolago Veliki Britaniji za njene lastne potrebe in pa za osvobodjene dežele v Evropi. In kar se tiče Argentine, ki ima mnogo mesa za izvoz, je bil že v začetku med ameriško in britsko vlado napravljen dogovor, da bo Anglija kupovala vse argentinsko meso.

Govor dr. Slavka Zoreta na Slovenskem dnevu v Clevelandu

Dr. Slavko Zore, podpolkovnik jugoslovanske vojske in svetnik veleposlaništva v Washingtonu, je na narodnem zboru, ki se je vršil v nedeljo 8. julija ob priliki proslave Slovenskega dneva imel znamenit govor, čigar besedilo je sledeče:

8. julija 1945.
SANS—Euclid, Ohio

Moji dragi ameriški Slovenci in Slovenke:

Dragi bratje in sestre:

V izredno čast si štejem, da morem prisostvovati današnjemu velikemu zborovanju vseh SANSovih podružnic v Clevelandu, kot zastopnik veleposlaništva demokratične federativne Jugoslavije v Zedinjenih državah Amerike in vam izreči vse priznanje za vaše nesebično delo za korist naše stare domovine.

Današnjemu vašemu zborovanju želim kar največ uspeha.

Dragi bratje in sestre! Prinašam vam plamene pozdrave iz vaše stare domovine, iz naše osvobodjene in prerojene demokratične federativne Jugoslavije. Prinašam vam pozdrave iz naše drage slovenske zemlje, ki je sedaj prvič v zgodovini svobodno zadihala združena z bratškimi narodi Srbov, Hrvatov, Črnogorcev in Makedoncev v novi Titovi Jugoslaviji.

Prinašam vam, dragi bratje in sestre, plamene pozdrave slovenskih borcev za svobodo svoje rodne zemlje in za boljše bodočnost slovenskega naroda, ki so s svojo krvjo napisali zlate črke na novih stranah naše zgodovine. Prinašam vam vroče pozdrave, novega, v borbi prekaljenega in prerojenega slovenskega naroda, ki se je golo-rok uprl okupatorju in bil pripravljen raje umreti kot pa živeti v sužnosti pod peto mrkega fašizma. Prinašam vam srčne pozdrave naše ponosne Ljubljane, ki jo ni mogel streti širi letni nečloveški teror italijanskih in hitlerovskih okupatorjev niti pokvarjenost domačih izvržkov slovenskega naroda. Prinašam vam pozdrave slovenske prestopnice, ki je bila ves čas simbol odpora in zvezda vodnica v težki osvobodilni borbi.

Izročam vam pozdrave vele-

Gov. Lausche ne mara več gostiln v državi Ohio

Gov. Frank J. Lausche je včeraj izjavil, da bi se število dovoljenj za gostilne, ki točijo žganje, moralo znižati, ne pa povišati.

Governor je podal svoje stališče z ozirom na prizadevanje nekaterih krogov, ki hočejo, da bi država povečala izdajo dovoljenj za prodajo žganja in drugih alkoholnih pijač. Rekel je, da je v tem pogledu pripravljen priporočiti edino to, da bi se več grocerijskim prodajalnam dalo dovoljenje za prodajo piva v steklenicah, ki se ga vzame domov.

Državni Liquor Control Board bo imel v Columbusu 25. julija javno zaslišanje, na katerem se bo vzel v pretes možen dodatek k državnemu zakonu, ki bi dopustil izdajo večjega števila licenc za točenje in prodajo žganja in drugih opojnih pijač.

UGIBANJA O IZIDU SPLOŠNIH VOLITEV V VELIKI BRITANJI

LONDON, 5. julija (O.N.A.) — Naval volitev je bil to pot večji kot kdajkoli prej. Pozno zvečer se ni še nikdo drznil napovedati, kakšen bo rezultat. Mnenje najboljših politikov opazovalcev je, da bo delavska stranka dobila precej važnih sedežev, a ne toliko, da bi mogla prevzeti vlado. Churchillovi osebni napadi na nekatere prave delavske stranke so napravili mučen vtis na volivce. V Londonu so že v prvih jutranjih urah čakale dolge vrste delavcev, da bi oddale svoj glas še pred odhodom na delo.

Iz dežele je še malo vesti. Morda pa je treba vzeti kot izraz splošnega razpoloženja, da je priredilo v Bristonu 10.000 navdušenih oseb velikansko ovacijo delavskemu kandidatu Sir Stafford Crippsu.

roženim ljudstvom, padali so talci, gorele so slovenske vasi. Toda vse to je le stopnjevalo odpor slovenskega naroda. "Vse za borbo, smrt fašizmu—svoboda narodu," je bilo naše geslo.

Peščica slovenskih oblastnikov z nekaj opromidi in trabantov je začutila, da si slovenski narod jemlje svojo usodo v svoje roke in da se ta gospoda ne bo mogla več vrniti na svoja nečastna mesta. Povezali so se z okupatorjem, povezali so se z krvavim nacizmom in mu hlapčevsko služili z izdajanjem in oboroženim silo proti slovenski narodni osvobodilni vojski. Povezali so se z Mussolinijem in Hitlerjem na življenje in smrt in skupno z Mussolinijem in Hitlerjem so dočakali takega konca, kakršnega so z svojo podlo izdajalsko vlogo zaslužili.

Težke okupatorske ofenzive so šle preko slovenske zemlje in sejale smrt in pogorišča. Toda naroda, ki sam vodi svojo usodo, se ne uničiti ne da. Iz vsake ofenzive smo izšli močnejši. Ljubezen naroda do svojih borcev, junakov je bila vedno večja. Ko smo tri dni v snegu in najhujšem ognju držali položaje proti nadmočnemu sovražniku, so nam slovenske matere in dekleta z globoko ljubeznijo in z nasmehom in obrazu prezirajoč smrtno nevarnost nosile na polje. Pričel se je teror nad neob-

NOVI DRŽAVNI TAJNIK

James F. Byrnes, ki ga predstavlja slika, je novi državni tajnik, ki spremlja predsednika Trumana na poti v Evropo, kjer se bo vršila konferenca velike trojice.

2.000 BOMBNIKOV UDARILLO JAPONSKO

WASHINGTON, 10. julija. — Danes je zračna ofenziva proti Japoniji dosegla nov višek, ko je industrijske in vojaške tarče na japonskih domačih otokih bombardiralo 2.000 armadnih in mornariških letal.

Podrobnosti o velikem zračnem napadu še niso bile objavljene. V akciji so sodelovali zrakoplovski oddelki vseh tipov od superbombnikov B-29 do Mustang bojnih letal.

POROKA

Preteklo soboto sta se v cerkvi sv. Vida poročila S/Sgt. Francis J. Kerin in Mary Ann Yaksic. Nevesta je hči Mrs. Mary Yaksic, 911 E. 72 St., ter je prej živela v Adah, Pa.; ženin je pa sin Mr. Charles Kerin st., Adah, Pa.

Tovarišici sta bili Miss Angeline Yaksic, sestra neveste, in Miss Kathryn Kerin, sestra ženine; tovariša pa Mr. Stanley Uskuraitis in Emil Yaksic, brat neveste. Poročna slavnost se je vršila v Hrvaškem domu. Novoporočence bosta živela na 911 E. 72 St. Naše čestitke novoporočencema, katerima želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Lloydell, Pa. — Dne 18. junija je bil poklican k vojakom William Ivančič. William Ferfila je v bolnišnici radi izgube noge nad koleno. — Vile rojenice so se oglašile pri družini Nick Sikora in pustile sinčka.

Struthers, O. — Iz vojaške službe je bil odpuščen William Pogačnik. — Iz nemškega ujetništva je prišel Anton Lončar, ki se zdaj nahaja doma na 60-dnevem dopustu. Domov na dopust sta prišla brata Howard in Edward Slabe; Eddie je bil težko ranjen v desno roko. — Na dopustu pri starših je bil 30 dni Gallas Mikolich, ki je bil težko ranjen in je izgubil desno nogo v vojni. — Pridružini John Evankovich so se oglašile vile rojenice in pustile hčerko.

Claifton, Pa. — Dne 29. junija je Sophie J. Smrkolj napravila zdravniški izpit v zdravniški šoli univerze Pittsburgh, dne 1. julija pa je nastopila svojo pripravno službo kot zdravnica v bolnišnici.

Problem vlade treh sil v Berlinu je postal kritičen

BERLIN, 9. julija — Okupacija Berlina od treh sil je danes stopila v kritičen štadij. En teden po prihodu ameriških in britskih okupacijskih čet so Rusi zopet v popolni kontroli vsega mesta.

Kriza je nastala, ker ni bilo določenega sporazuma, kako se bo skrbelo za prehrano prebivalstva v mestnih okrajih, ki so imeli priti pod okupacijo treh sil.

Vsa znamenja kažejo, da vprašanje ne bo rešeno, dokler se v mestu ne snide konferenca velike trojice. Kako zamotan je problem je razvidno iz dejstva, da ameriški in britski vojaški gubernerni niso niti v soglasju, v čem leži pglavitni problem.

Medtem ko je britski gubernier rekel, da gre predvsem za to, ali bodo Rusi preskrbeli živež in kurivo tudi za Nemce v britski in ameriški zoni, pa je ameriški gubernier izjavil, da je pglavitno nerešeno vprašanje, kako izdelati načrt za enotno upravo Berlina.

STETTINIUS PRIČA ZA SVETOVNI ČARTER PRED SENATORJI

WASHINGTON, 9. julija — Edward R. Stettinius je danes pričal pred senatnim odsekom za zunanje zadeve, da čarter, katerega je sprejela konferenca Združenih narodov, nudi "resnično učinkovit instrument za trajen mir."

Bivši državni tajnik, ki bo zastopal Zedinjene države v zboru Združenih narodov, je bil prva priča pred senatnim odsekom. Splošen vtis v Washingtonu je, da bo senat čarter odobril brez vsakega dodatka ali rezervacije.

Stettinius je med drugim rekel, da nima nobena država večjega interesa v tem, da se pospeši sprejem svetovnega čarterja, kakor baš Zedinjene države.

Črni trg in podgane

Včeraj se je zvedelo, da je kampanja mestne vlade za pokončanje podgane zalege prinesla smrt 65.000 podganam, najbolj zanimivo pri tem pa je, da je glavno vlogo pri tem igral črni mesni trg. Mesto je namreč 732 funtov zaplenjenega mesa pomešalo z jabolki in strupom in nastavilo skupno 65.000 vad za podgane. Računa se, da je vsaka nastavljen vada, pokončala vsaj eno podgano, ako ne več.

NA OBISKU

V Clevelandu se je nahajal na obisku za par dni Mr. John Vitez, z Bridgeporta, Ohio, ki je v tamkajšnji naselbini zelo aktiven na društvenem in narodnem polju. Upamo, da se je dobro zabaval v krogu prijateljev ter na proslavi "Slovenskega dne."

V BOLNIŠNICI

V Glenville bolnišnico je bil odpeljan John Kaplan z Bonna Ave. Podvreči se je moral operaciji, katero je srečno prestopil. Obiski so sedaj dovoljeni, mi mu pa želimo skorajšnje okrevanje!

Spremlja ga državni tajnik Byrnes; družba je v soboto zapustila Norfolk s parnikom

WASHINGTON, 9. julija — Predsednik Truman je v soboto odpotoval iz mornariške baze v Norfolku na konferenco s sovjetskim premierjem Josipom Stalinom in britskim ministrskim predsednikom Churchillom, ki se bo vršila v bližini Berlina.

Z njim je odpotovala v Evropo velika družba svetovalcev, ki je znatno večja od onih, ki so spremljale pokojnega predsednika Roosevelta, ko se je posvetoval s Stalinom in Churchillom.

Med člani spremstva so državni tajnik James F. Byrnes, pomožni državni tajnik James Dunn in Charles E. Bohlen, posebni pomočnik Byrnesa in veslač za ruske zadeve, ki je bil Rooseveltov tolmač v razgovorih s Stalinom.

Truman utegne na potovanju obiskati London

Kakor se razume, namerava predsednik Truman po konferenci velike trojice obiskati tudi nekatere druge dele Evrope in se oglasiti tudi v Londonu. To je prvo Trumanovo potovanje v Evropo iz za zadnje svetovne vojne, ko se je nahajal v Franciji kot stotnik pri topniškem polku.

Na krovu parnika, s katerim potuje predsedniška družba, se nahajajo tudi korespondenti treh velikih novinarskih agencij, toda glasom zadnjega naznanila, ki je bilo objavljeno v Beli hiši tik pred Trumanovim odhodom, časnikarji ne bodo imeli vstop na konferenco velike trojice.

Prošli teden je bilo iz Bele hiše naznanjeno, da bosta v služaju, da se bo v zvezi s konferenco rabilo letala za potovanje, se predsednik Truman in državni tajnik Byrnes ne bosta nikdar nahajala v istem letalu, da se izogne možnosti, da bi bila v služaju nesreče oba ubita ali poškodovana. Byrnes je kot državni tajnik zakoniti naslednik predsednika v slučaju Trumanove smrti.

IZJAVA BENEŠA O IZSELTIVI SUDET-SKIH NEMCEV

PRAGA, 5. julija (O.N.A.) — Predsednik Čehoslovaške, dr. Edvard Beneš, je v teku intervjuja izjavil vašemu poročevalcu naslednje:

"Upamo, da bo naš predlog, da izženemo sudetske Nemce, sprejet na zboru treh zaveznih krogov, nakaar bomo takoj predložili svoje potrebne načrte. Povsem jasno je, da je takojšnje izgnanstvo nemogoče izvesti. Treba je stvar primerno organizirati, izprazniti predel za predelom, in postopati po posameznih kategorijah, ter izvesti izgon na dostojen in človeški način. Verjetno je, da bo trajalo leto in pol, predno bodo vsi Nemci odvedeni proč."

KDO JE NASEL?

Pri balincaju na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., v nedeljo popoldne se je zgubilo cigaretno žvlgalico z napisom "From son to dad," katero je pred kratkim prinesel sin svojemu očetu za spomin iz Nemčije. Ker se žvlgalico ceni kot drag spomin na sina, se prosi, da se jo proti nagradi vrne lastniku. Pokličite EN 5797.

Kako posluje sovjetska vojaška uprava v Berlinu

BERLIN, 5. julija (O.N.A.) — Kaj počno Rusi v Nemčiji, da bi prevzgojili Nemce? Dvoje stvari je pred vsem, ki se posebno vsiljivo kažejo opazovalcu iz tujine — propaganda lepakov in zvišanje odmerkov za živila. Lepaki so tiskani v brezhibni nemščini in pripovedujejo Nemcem, da generalissimo Stalin ne namerava uničiti nemškega naroda, da Nemčija še vedno obstoja, ter da je narodnostno sovražstvo neznana stvar v ruski armadi.

Učinek te propagande na prebivalstvo poražene Nemčije je najbrže precejšen, posebno, ker ni videti mnogo ruskih vojakov, tako da morejo imeti berlincani vtis, da prehaja mesto nazaj v njihove roke. Mnogo je pa seveda tudi takih Nemcev, ki se svoje lastne policije bolj boje kot ruskih vojakov.

Ruska oblast prepušča Nemcem mnogo svobode v izvajanju administrativne oblasti. Dr. Hans Werner, župan Berlina, je povedal vašemu poročevalcu, da mora podati le vsak teden ruskemu guvernerju natančno poročilo, ter da dobi ob tej priliki podrobna navodila, kaj naj izvede v teku prihodnjih 7 dni.

Rusi so v svoji zoni dozdaj dovolili tri politične stranke, in sicer komunistično, social-demokratsko in krščansko demokratsko unijo, ki predstavlja center in zmerno desnico.

V tem je najbrže največja razlika v ruskem postopanju v primeri s postopanjem zahodnih zaveznikov. Toda pripomniti je treba, da vlada med prebivalstvom le jako malo zanimanja za politiko, kajti povprečni Berlinčan je skrajno nezaupečen vsem političnim strankam.

Dočim je le malo komunistov v administrativnih krogih v ruski okupacijski zoni, je radio v rokah nemškega komuniste Mahleja, ki je prebil vso vojno v Rusiji. V različnih kulturnih organizacijah se zbirajo vsi protifašistični pisatelji, umetniki in znanstveniki, ki bodo skušali prevzgojiti nemški narod ter mu dopovedati strahote podlosti zadnjega nemškega režima.

DE GAULLE DOLOČIL 14. OKT. ZA VOLITVE

PARIZ, 9. julija. — Minister-ski svet gen. de Gaulleja je danes naznanil, da se bodo v Franciji 14. oktobra vršile splošne volitve nove zbornice, ki bo sprejela novo ustavo, ki bo potem dana na ljudski referendum.

PEVSKI ZBOR "SLOVAN"

Nocoj ob 8. uri se vrši seja pevskega zbora Slovan v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Pevci so vabljeni, da se udeležijo polnoštevno.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
 By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) \$3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00
 By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25
 For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50
 Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

RUSIJA SE VZDIGUJE

To je prevod uredniškega članka v tedniku "The Christian Century" z dne 6. junija. V njem je zajeto jedro veljavne vprašanja, kakaj mora Amerika razumeti in se sprijazniti z novo vlogo, ki jo bo odsej igrala Sovjetska zveza v Evropi. Amerika na eni strani, in Sovjetska zveza, povezana z ostalimi slovanskimi državami, na drugi, sta nedoma postali dve glavni sili in od pravega prijateljstva in vzajemne kooperacije med tema dvema velikanoma je odvisno, če bo zaključek sedanje vojne pričetek še večje vojne in uničenja moderne civilizacije, ali pričetek trajnega miru in nove, srečne bodočnosti za vse svobodoljubne narode sveta. To vprašanje je tako resne važnosti za vse Amerikance slovanskega porekla, da bi se vsakdo izmed teh moral temeljito pogledati v problem in pomagati širiti po Ameriki resnično o pravem ozadju propagande, ki seje zrna sovraštva, nezaujanja in rasne diskriminacije. Umevanje tega ozadja bo tudi pomagalo razumeti prave vzroke za tržaško epizodo.

MIRKO G. KUHEL, tajnik SANSA.

I.

Sedanja vojna je tako daleč izločila samo en jasen rezultat. Rusija je postala svetovna sila prvega reda. Hitler je premagan in nacionalne socialistične stranke v Nemčiji ni več. Toda to ni napravilo konca totalitarizmu ali ideji, da obstajajo vlade samo zato, da vihtijo moč, oblast. Mussolini je zginil, ko črna mora, in njim tudi italijanski fašizem. Toda to dejstvo še od daleč ne zagotavlja, da bodo sredozemske države postale utrjene demokracije. Japonski vojni baroni so na robu poraza. Toda zelo drzen prerok bi bil oni, ki bi si upal trditi, da je svojstvo kitajske republike zavarovano, ali da je Aziji in otokom na Pacifiku zagotovljena svoboda, stabilnost in konec eksploatacije. Ponavljamo, da je do danes prinesla vojna samo eno gotovo, trajno večjo spremembo: Rusija je postala svetovna sila.

To je fakt take velikosti in prinaša tako ogromne posledice, da se morajo z dejstvom pobotati celo narodi, ki bodo vsled tega najbolj prizadeti. Ti jemljejo to dejstvo za abstraktno resnico na polju mednarodnih razprav. Niso se še vživeli v to, niso še pričeli delati v to smer in jo smatrati za element, brez katerega niti za trenutek ne morejo naprej računati. To je bilo dramatično demonstrirano pri otvoritvi konference v San Franciscu. Vzelo je Molotova več dni slabih manir in nevljudnega obnašanja, predno je zabil v buče delegacije — zlasti ameriške in britanske — da se je Zveza sovjetskih socialističnih republik resnično dvignila kot svetovna sila in da se mora kot taka za naprej tudi upoštevati.

Od tega razvoja ni nobena dežela bolj prizadeta ko Združene države. V enem pomenu besede ni nobena druga dežela toliko prizadeta. To je pravilno, kajti Amerika prihaja iz te vojne kot druga velika svetovna sila. Kot taka, Amerika lahko počne kar hoče, medtem ko Velika Britanija tega ne more več. Velika Britanija ne more zapričiti novih poveljnih smernic v Evropi brez vednosti, kakšno oporo bo pri tem dobila od drugih držav, zlasti od Amerike. Amerika pa si lahko začrta katere koli smernice napram Evropi, Aziji ali latinski Ameriki. Toda to bi bil pripraven predmet za blazniško komisijo, ako bi sprejela o svetovnih zadevah katere koli smernice brez uvaževanja te druge sile (Rusije), brez uvaževanja odnošajev, ki jih Amerika namera imeti napram ruskim interesom, ruskim zahtevam in ruskim namenom. Edini fakt največjega momenta za poveljne Združene države je, da moramo živeti v miru z Rusijo, ali pa se zaplesti v drugo vojno, v primeri s katero bi bila sedanja vojna proporcionalno le navadna praska.

Zadnji čas je torej, da pričnejo vsi Amerikanci misliti o Rusiji z novo resnostjo. In to pomeni misliti o Rusiji — ne na podlagi njene predvojne oblike in obrisa — temveč odnosa na podlagi zelo spremenjenih odnošajev, ki jih ima Rusija, velika zmagovalka v tej vojni, napram ostalemu svetu. To pomeni po eni strani, da je potrat časa skrbeti radi Rusije kot oznanjevalke komunistične ideologije ali kot vir novega socialnega reda. Prava Rusija, ki prihaja iz te vojne, je v prvi vrsti ogromna nakopičena sila. Stalin sam je to jasno povedal, ko je pozdravil rusko zma-

go za triumf Slovanov nad Tevtonom. Izid vojne pomeni za Stalina to-le — da je borba za oblast v evrazijskem "osrčju" bila končno izvojevana od Slovanov, ter da tako prihaja na zgodovinski oder ena širna, neprenehna in skoraj nepremagljiva sila na kopnem, ki se razteza od evropskih meja (in slučajno se lahko prične ob rokavskem zalivu "English Channel") vse gori do Pacifika in od pustinj v Arktiku do Jadrana, Sredozemlja in perzijskega zaliva.

To je Rusija, s katero moramo računati. To je sila, ki misli v obliki sile in bo ravnala po tej obliki. Marksizem in Leninizem sta bila prevedena v Stalinizem. In Stalinizem je vse, ki služi ruski sili. Samo to in nič drugega je sedaj "strankina črta." Neizogiben simbolizem leži v dejstvu, da Stalin, ki je šel v vojno kot odbornik (komunistične) stranke, oblečen v delavski obleki, se je povrnil iz vojne kot maršal, opravljen v polni vojaški uniformi.

Kako naj mi razumevamo to Rusijo, kako se naj bota-mo z njo? Prvi korak — korak, ki ga moramo takoj podvzeti — gotovo je odločno prizadevanje, da vidimo svet tak, kot ga je pustila ta vojna, — kakor ga mora Rusija videti. Če se Amerika ne mara naenkrat znajti nepovrnjivo zapletena na potih, ki jih Rusija odklanja in se jim protivi, tedaj morajo skušati voditelji naše vlade, avtorji naših smernic, postaviti sebe na Stalinov sedež v Kremlinu; navaditi se morajo vprašati: Kako bo to (naše smernice) zgleдалo iz Moskve? Kako bodo to ruski voditelji tolmačili? Če bi jaz bil Rus in bi bilo to in to predlagano, kaj bi si mislil in kako bi postopal?

Če bodo naši voditelji pričeli enkrat delati na ta način, tedaj je verjetno, da bodo kmalu uvideli, da se z ruskega vidika mnogi mednarodni problemi poveljnega sveta razvijajo samo v dva glavna problema. Prvi teh je problem Evrope, ki je bistveno problem ruskih odnošajev napram Angliji in Nemčiji. In drugi problem je Daljni vzhod, ki je bistveno problem ruskih odnošajev napram Združenim državam.

TO IN ONO

J. M. Šteblaj

St. Clair Avenue

V oktobru preteklega leta se je dogodila strašna plinska eksplozija, in od takrat je bila St. Clair cesta med E. 63 St. in E. 60 St. zaprta za ves promet. Le "ulična" je tekla skozi po začasno vpostavljeni prog. Popravljalo se je z tako "naglico", da je sedaj šele cesta po več kot osmih mesecih odprta. Če bo šlo tako "hitro" z popravilom vojne škode v Evropi, bo vzelo najmanj 100 let.

Studenec večne mladosti

Mr. in Mrs. F. Ipavec iz Arrowhead Ave., sta se mudila več tednov v Floridi na oddihu. Pravita, da je to čudovita dežela. Posebno se jima je dopadlo starodavno mesto San Augustine. Tam imajo poleg drugih znamenitosti tudi "studenec večne mladosti." Mrs. Ipavec je povedala, da je njen soprog popil kar galon te vode, on pa je hotel zatrjevati, da je bil strašno žejen. Hm, sem si mislil, najbrže mu je kdo povedal, da ga bo vsak galon te vode pomladil za 20 let. Kdo bi mu zameril potem to strašno željo? Jaz že ne!

Dober nasvet

Poznana bivša Collinwoodčanka Mrs. Ana Prime, ki živi z družino zadnjih par let na farmi v državi Wisconsin, je v svojem zadnjem dopisu "jamrala", da ne more shujšati.

O, Mrs. Prime, kar poslušajte moj nasvet pa bo šlo "dol" kar hitro. Nasvet je ta: Kravce lahko krmite in glajšate. Pijteje napravilo vse to!

Pismo primorskega fanta v Franciji

Mr. in Mrs. Joseph Konestabo iz Arrowhead Ave., sta, pred kratkim prejela pismo od primorskega fanta, ki se nahaja sedaj v Franciji. Njegova mati, o. p. d. Tončkova je doma iz Huj, o. p. d. Matevžev pa doma iz Pregarij. Pismo se glasi:

"Dragi: Pred par dnevi mi je dospelo eno vaših cenjenih pism, za katero vama lepa zahvala. Hudo mi je, ker do danes mi ni mogloče vama spoznati vaše želje,

le posneto, pinjeno ali zmatano mleko — a smetane nikar. Prašičke tudi lahko hranite — a klobas jesti nikar. Kokoškam lahko potresate zrnje, jih pečete in pohate — a jesti nikar. Pustite tudi jajčke pri miru in skuhaite dobrih žgančkov in zelja. Pridno se giblajte od zore do mraka.

To bo popolnoma zadostovalo, če pa ne, bo ostalo napravila dobra voda in čisti zrak na deželi.

Črešnje

Gorenjci so priznani kot veseli in korajžni ljudje. Te dni ko so črešnje zrele, jegiedala ena naših collinwoodskih Gorenjk veliko črešnjevo drevo, polno sladkega sadja. Domislila si je, da bi splezala na drevo in si nabrala te dobrote. Doživela bi tudi rada to, da bi splezala prav na vrh, kakor je napravila tam v domovini, ko je bila še mlado dekle. Pognaša se je v vrh, se zagugala ter zavriskala, da je odmevalo od gora.

Pričela je plezati. Šlo je gori kaj počasi in kar s težavo se je povzpela do prvih vej. Ko je počivala ter pri tem pogledala dol, jo je kar streslo ob misli kako bo prišla iz drevesa. Vse veselje jo je minilo ob teh mislih, da je komaj odtrgala najbližnjih par pecljev. Ko se je končno le primazala iz drevesa, ji kar ni šlo v glavo odkod ta sprememba.

Eh, no, Milka! Dodatnih 25 let in dodatnih 100 funtov teže lahko krmite in glajšate. Pijteje napravilo vse to!

ubili pa so Strinkota in Bednikar, ker sta bila stara in nista mogla pobegniti."

Dragi, rad bi vama popisal kaj o vaših ljudeh, ker vem, da težko pričakujeta kakšno novico, ali žalibog do danes mi ni mogoče, ker domov sem pisal že 10-krat, da bi kaj poizvedel, po do danes nisem dobil nobenega odgovora. Si morete misliti kako hudo je tudi meni sedaj se nahajati tukaj, ker vem, da me doma čaka dosti dela, ker so Nemci vse uničili. Še bolj hudo in večjo žalost mi dela ker nimam nobene novice ne od staršev, kakor tudi ne od bratov, kateri so bili vsi po svetu. Eden je bil interniran; drugi je bil v vojaškem zaporu, tako eden za drugega ne vemo.

Od Strniček Matevževih iz Huj, dokler sem bil v Sardiniji, sem imel novice, a ko je Italija propadla ne vem kam jih so odpeljali iz Italije. Upam, da se morada nahajajo z bratom pri partizanih.

Mi sedaj tudi pričakujemo, da nas bodo v kratkem poslali v naše kraje, ker iz Korsike so dospeli pred 20 dnevi vsi Slovenci. Videl sem tudi Tončkova, Jožeta in Alojza. Ona dva sta 25 km proč od mene. Drugače

se imajo dobro, samo domotožje je veliko, in še večje je, ker se ne dobi novic od staršev. Upanje imamo, da jih bomo še dobili, ali to upanje je težko, ker so grozno delali okoli nas. Edino tolažbo pa imamo, ker upamo, da niso naši starši in naši bratje zastoj toliko žrtvovali, ampak, da so žrtvovali za svobodo, katero pri nas nismo imeli odkar so prišli Italijani. Danes pa vendar slišim po radio, ki objavlja, da se nahajajo in vladajo naši bratje na naši zemlji.

Vi mi sporočate v vašem pismu, da je nekaj Primorcev blizu vas, in da je med temi tudi neki Pregarc, Kogovšek. Prosil bi vas, da bi mu sporočili, da so tukaj v bližini njegovi bratanci Kogovškovi. Kadar mi bo mogoče videti jih, jim bom pokazal vaše pismo, tako vam bodo lahko pisali, da mu izročite.

Za sedaj zaključujem to moje pismo, s tem, da vam priložim moje najsrčnejše pozdrave, enako vsem vašim znancem, domačinom. Pozdravite tudi vse fan-te Primorce, kakor tudi Kogovške.

Ostanem vaš prijatelj
 Jožef Bubnič.

GOVOR DR. SLAVKA ZORETA NA SLOVENSKEM DNEVU V CLEVELANDU

(Nadaljevanje s 1. strani)

ložaje hrano in nas bodrile v borbi.

Ni besed, ki bi mogle opisati in izraziti vso predanost, požrtvovalnost, borbenost, junaštvo in ponos, ki ga je pokazal naš mali vedno zapostavljeni slovenski narod.

S to svojo nadčloveško borbo je slovenski narod nadvse častno prestal težko preizkušnjo, ki jo je tirjala od njega neizprosna zgodovina. Ali boš sramotno klonil in se dal iztrebiti fašističnim uničevalcem ali pa boš strnil svoje vrste in udaril skupno z zavezniškimi narodi Amerikancem, Rusov in Angležev. Slovenski narod je udaril in si v skupni borbi z jugoslovanskimi narodi ustvaril častno mesto med zavezniškimi narodi.

Udaril je v znamenju istih idealov, za katere so se borili Amerikanci, ko so šli v boj za svojo svobodo in neodvisnost v času George Washingtona: boril se je za edinstvo svoje zemlje, kakor se je borilo ameriško ljudstvo pod nesmrtnim Abrahamom Lincolnom; sledil je zgledu Amerike in vrgel vse svoje sile na tehnično pravico, kakor je storilo ameriško ljudstvo pod Woodrow Wilsonom in velikim Franklinom D. Rooseveltom.

Danes, bratje in sestre, je vsakdo od nas srečen in ponosen, da se mu po žilah pretaka slovenska kri, kri naroda junaka.

V tej neizprosni borbi za osvoboditev svoje zemlje in za boljšo bodočnost svojega ljudstva se je slovenski narod nerazdružno povezal z jugoslovanskimi narodi, z našimi dragimi sosedi Hrvti, z borbenimi Srbi, z junaki Makedonci in ponosnim Črnogorcim.

Ista usoda, isti napori, ista borbenost sila in tovarištvo ter skupna zmaga so nas na veke zedinili pod skupno streho ujedinjeno demokratično federativno Jugoslavijo. Borba za svobodo in lepšo in srečnejšo bodočnost nas je združila pod vodstvom simbola naše borbe, simbola bratstva in edinstva, pod vodstvom največjega sina Jugoslavije našega dragega maršala Tita.

Tito nam je bil simbol borbe, Tito nam je bil oče in učitelj, tovariš in komandant. Naši borci so umirali z vzklikom: "Živela svoboda, živel naš heroj Tito!"

Kot preprosti sin iz ljudstva je popeljal jugoslovanske narode skozi borbo za svobodo in jim zagotovil boljšo in srečnejšo bodočnost. Domači izdajalci, agenti Goebelsa in Mussolinija, agenti mračnih reakcionarnih sil so nam očitali krvoločnost in nemoralno življenje. Povem vam, da je vse to umazana kleveča in podla laž, ki so jo mogli roditi samo propadli možgani Goebelsa in njegovih kvizlinških trabantov. Naša borba je bila tako čista in sveta, naša požrtvovalnost in napori tako vzvišeni, da so morali sami po sebi zanikati podla podkivanja. Naš pokret, naša nezlomljiva volja, da ustvarimo in prerodimo nov slovenski narod, da prekasimo slovenski narod, ki je stoletja veljal za narod sužnjev in hlapcev v nov borbeni narod, so bili tako vzvišeni, da na trilih in nemoralnih temeljih ne bi mogli obstati. Nov prerodjeni slovenski narod in naša zmaga nad izdajalskimi in mračnimi silami fašizma so neizpodbiten dokaz, da je bilo vse naše delo, vse naše življenje postavljeno na trdne, poštene in moralne temelje.

Danes stoji ves slovenski narod kot en moč ramo ob rami z bratskimi jugoslovanskimi narodi pod vodstvom heroja maršala Tita na braniku plodov svoje borbe. Ni je sile, ki bi ga premaknila, ni je sile, ki bi mogla uničiti to, za kar je prelilo svojo kri na sto-tisoče najboljših sinov in hčera jugoslovanskih narodov.

Dragi bratje in sestre, tudi vi, ki niste imeli resničnih poročil o dogajanjih v vaši stari domovini, ste slutili in čutili našo borbo in naše delo. Vi ste v duhu prenašali vse naše nadčloveške napore in se z nami veselili naših zmag. Vi ste poskrbeli za prvo pomoč, ki smo jo dobili iz inozemstva. Prvo orožje in hrano, ki smo jo dobili iz inozemstva ste nam poslali vi Amerikanci. Nič manjši uspeh kot vaša materialna pomoč, je bila moralna opora, ki smo jo dobili od vas. Danes čutijo jugoslovanski narodi, da ne bo vaše materialno in moralno prizadevanje za pomoč svoji stari domovini nič manjše kot je bilo ob času naše borbe z okupatorjem. Danes so stopili jugoslovanski narodi v borbo za obnovo svoje razrušene zemlje in se z globoko vero nado, da jih boste tudi v tej bor-

bi podprli. Za vse vaše prizadevanje, dosedajšnje in bodoče za koristi in dobrobit vaše stare domovine, se vam iz tega mesia prisrčno zahvaljujem. Bratje le tisti, ki svojega brata ne zapustijo, kadar se ta nahaja v stiski in težavi.

Dragi bratje in sestre! Slovenski narod je vstal iz suženjstva in robsiva in zavzel nadvlado častno mesto med svobodoljubnimi narodi vsega sveta in bo njimi nadaljeval borbo za dobro bit in boljšo bodočnost vsega človeštva. Bodite ponosni, da se ste di v vas pretaka kri, slovenska kri, kri borcev za prepodobno vesta.

Smrt fašizmu—svoboda narodu!

Opomini glede racijoniranja

Meso, sir, maslo, konzervirane ribe in mleko

Rdeče znamke K-2 do E-1 veljavne vsaka za 10 pointov.

Procesirana jedila
 Modre znamke T-2 do N-1 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Sladkor
 Sladkorna znamka št. 36 za 5 funtov sladkorja je veljavna do 31. avgusta.

Čevlji
 Znamke št. 1, 2 in 3 z zrakoplovom v knjižici št. 3 so veljavne do preklica. Prihodnje znamke stopi v veljavo s 1. avgustom.

Gasolin
 Znamka A-16 je veljavna za šest galonov gasolina. Znamke B-7, B-8, C-7 in C-8 so veljavne vsaka za pet galonov gasolina za nedoločen čas. Nalico vsakega kupona mora biti napisano ime države in licenčni številka. Pri prošnji za dodatno količino gasolina je treba navesti rekord prevoženih milj.

Zganje
 25. perioda za zganje se konča 21. julija.

IVERI
 Zavist sledi kakor senca temu uspehu in često gre tudi med njim.

Samo nespretna ženska
 ka — trideset let.

V viharju življenja izgubi
 ska lahko glavo; toda frizuro ohrani.

Pri slučajih, sreči in ženski
 je najbolj nemogoče mogoče.

"OH, YES, I KNOW ALL ABOUT THE GOVERNMENT'S DON'T TRAVEL RESTRICTIONS, BUT THIS CONTRACT IS REALLY VITAL."

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT burns 33,000 gallons of fuel a day.

KUPUJTE VOJNE BONDE

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

Noben otrok ni bil niti za trenutek miren. Harrova ploska kad je bila napolnjena z vodo in postavljena na trdno podlago, vsak otrok je dobil kakšno vodno igračo, magnetno ladjico ali pa samo kos lesa, in uživali so v igri, da so jim obrazi žareli. Tu so se same od sebe izoblikovale vse ljubke skupine, in Harro je moral samo stati na preži kakor lovec. Saj je težavno dobiti iz otrok mirne, izučene modele. Tako jih je slikal in oblikoval, dokler se ni navadil vsake lepe držice. Mesece je trajalo, da je vse pripravil. Potem pa je šlo delo hitro samo od sebe. Zdaj je moral napraviti le še okrase ob korita, in v delavnici, kjer ni bilo nobenega okrasja, je gospodinja božji mir. Tudi slik ni bilo tam. Harro se ni rad obdajal s njimi. Nekatere mu niso bile všeč, ker je odkril na njih napake, ki so ga dražile, druge pa so ga dražile zaradi popolnosti, ki je morda ne bi bil mogel več doseči.

Tako je bila njegova delavnica res samo mirna delavnica, ki jo poživljali samo stol za Rožamarijo, majhna preproga in njena košarica za ročna dela.

Danes je sedela tu v beli, lahki volneni obleki. Prvič je bila nekoliko blede. Zunaj je divjal vihar. Vetr je gnal pred seboj temne, črne oblake. Na vrhu so gledali že pri cvetovi etrnika iz temnega listja. Polnadne kozarčke so jih imenovali na Thorsteinu. Harrove oči so šle za njenimi, ko jih je nečaden žarek solca razsvetlil.

"Najlepši nimaš, Rožamarija. Ti rasejo menda na zapadni strani Molčecga gradu, v raztrganem brezovnem logu. Tisti so najlepši višnjevi."

"Morda jih je vila tam zasačila in od njenih oči, ki so jih gledale, so postali tako višnjevi!"

"Rožamarija, ti boš znala neč priporočiti otrokom lepe godbe. Za mojo delavnico so pa vse zgodbe predobre. Prehitro kamene in nimajo potem vse pravega izraza. Toda če bi ti tu pripovedovala zgodbe opici deklic in dečkov, in bi bi Gizela kot najstarejša sredi njimi..."

Domenila sta se, da mora biti pričakovani otrok deklica in da bi Gizela. Tako sta hotela zaredi knezov prevneto hrepenje po dečku.

"Sreča je," modruje Harro danes, "da si je bog pridržal pravico odločitve. Koliko nesreče bi bilo več deklet, da bi pomili dečke. In v splošnem se menda zmerom zgodi, da je nekoliko več sinov, ker so nežnejši in terja življenje več od njih. Kakšno natančno knjigovodstvo morajo imeti v nebeski pisarni,

rajo drugi poučevati o njenem novem stanu, "oprosti mi. Te beseda sem kar iznenada začutila v sebi."

"Boriti se moraš z njim, Rožamarija. O, Roža, v katera nebesa se misliš skriti, če bom tu dole koprnol po tebi? Pojdi, solnce sije. Pogledala bova, kaj delajo tvoji zvončki!"

Rožamarija je šla kmalu spat in je takoj zaspala. Harro je še pogledal, ali je vse pripravljeno kajti hotel je imeti takoj pomoč pri rokah, če bi se kaj primerilo, in ni maral Rožamarije vznemirjati s prisotnostjo tujih ljudi. Vsakdo v hiši je moral vedeti, kaj mora storiti, če bo dal znamenje z zvoncec. Harro se je prepričal, da ves njegov aparat deluje in se je sam pri sebi zadovoljno posmejal.

Potem se je splazil v spalnico. Medla svetloba je prihajala iz tuje ptice, ki je stala zdaj ob njegovi postelji. Luč je komaj dovolj močna, da mu pokaže lepo glavo na blazini, in napol odprto, proti njegovemu ležišču iztegnjeno roko. Vajena je, da išče njegovo roko, da pritisne svoje lice nanjo in šele potem mirno, globoko zaspi. Danes je tako blede in se ne smeje več. Resna in svečana je, in skozi nežne trepalnice se ji lesketajo zenice kakor dva iskrea se demanta. Hladen dih mu veje nad čelom, in iznenada čuti, kako se mu lasje lepijo na seneh. Nekaj prihaja in ne da se zadržati. Vsako sekundo je bližje. Harro sede oprežno na posteljo in skuša zbrati pogum, ki ga je izgubil. Tedaj se Rožamarija zdrzne in reče jasno:

"Ne, to ne more biti."

"Ali se ti sanja, Rožamarija?" Odpre oči, ki so čisto temne:

"Da, sanjalo se mi je, in v sela sem, da si me zbudil. Sanjalo se mi je, da je šel skozi sobo lep, tuj mladenič. In ko je izginil, se je nekaj obregnilo ob mene, in bila je osivela, stara ženska, ki so se ji oči iskrale kakor mački, ti pa si rekel: 'Dobrotljivi materi pridi nism nikoli prav zaupal.' Oh, tako utrujena sem. Daj mi roko, da bom bolje zaspala."

Harro leže in Rožamarija pritisne lice k njegovi roki, na kateri se iskri stari prstan z napisom: Pri božji volji ne vprašuj, zakaj. Toda Harro spi le prav rahlo, tako rahlo kakor najzvestejši stražnik. In prav tedaj, ko se hočejo zgrniti nad njim črni oblaki sanj, se mu zazdi, kakor bi bil nekdo pograbil njegovo roko in jo divje odtrnil stran. Plane kvišku. Rožamarija strmi z divjimi očmi vanj in reče kakor v mrzlici:

"Zena..."

"Sanjska žena," jo pomiri Harro. "Končano je. Ali naj vstanem? ... O, Rožamarija..."

V trenutku je oblečen, zvonec zadoni, in kmalu oddirajo urne podkve v noč. Zlata hiša odpira vse svoje oči. Harrov aparat deluje kar predobro.

Čez četr ure pride vitka Berlinčanka, ki je bila doslej v župnišču, v beli obleki z belim predpasnikom.

Telefon zazvoni...

"Harro, konja sta pripravljena. Samo še dvornega svetnika čakam. Čez dobro uro bom pri tebi."

"Ti tudi, oče? Zakaj?" zastoka Harro, toda telefon je že odzvonil. Harro nima več dela. Berlinčanka je pri njegovi Roži in ga je odgnala. Če bi bilo zdaj vsaj še kaj narobe, da bi lahko uredil. Tedaj pa že pride gosposodična v belem in mu zatrdi, da je vse v najlepšem redu. Da ni treba prav nič skrbeti.

Zdaj sme iti v sobo in pogledati Rožamarijo. Njene oči so čisto tuje. "Sanjska žena," zajecelja. In v njenih sivih očeh se pozna groza. "Ljubi Harro, reci mi vendar... tako ne sme biti. Nemogoče, bolna moram biti."

Berlinčanka jo miri.

"Vse bo dobro, samo morda nekoliko hitro."

"Ali govori resnico, Harro?" Harrove ustnice so suhe.

"Da, Rožamarija, potrpežljiva moraš biti, še nekaj časa," ji laže.

Če bi vendar prišel gospod dvorni svetnik! Tu bi moral spati, si misli. Harro gleda na uro in začne prisluškovati v noč. To

da saj je nezmislno. Pravkar sta se morala šele odpeljati z Braunecka.

In zdaj je Dušičin lepi obraz spet miren. Da, še malo se nasmehne: "Zdaj je pa minilo, Harro!"

"Samo odmor, visokost!"

Rožamarija pogleda plašno kvišku. Vidi belo postavo. Zdi se ji, kakor bi ta prinašala njene bolečine in jih počasi spuščala nanjo. Oh, in odmor je le kratek, potem pride spet sanjska žena. Rožamarija jo razločno vidi, če le malo zapre oči. Harro stiska zobe in pol ure nato ni več suhega vlakna na njem. Vožu z Braunecka se je morala primeriti nesreča, da ne pride. Berlinčanki prav nič več ne zaupa. Tako negibno, lesenó stoji ob postelji. In ali je mogoče, da so vse ure iznenada obstale?

"Mart, pojdi na jaso in poglej, ali se še nikjer ne vidijo luči voza?"

Mart pogleda svojemu gospodarju v zmedeni obraz in spodnja čeljust mu začne drgetati, veliki, koščeni roki mu mahodrata kakor dve nihali. Potem odbeži, kakor bi mu šlo za življenje. Čez jaso pihava veter in tuli in zavija. Mart strmi v noč, da se mu začno oči solziti. "Oče naš v nebesih," jeclja. "O bog, predobro se jima je godilo. Zivela sta kakor dva angela v nebesih." Če bi se zdajle primerila le majhna nesreča... Tako se na svetu ne bi smelo goditi,

Naposled! Harro odpre vrata kočije.

"Gospod dvorni svetnik!"

"Ali se tako mudi, gospod grof?"

Moj bog, kako se možak obira, dokler ne pride iz kočije!

"Visokost, želel bi, da bi šli v delavnico," ukaže dvorni svetnik prav mirno.

(Dalje prihodnjité)

KUHINJSKE PEČI

Imamo lepo izbero Grand, Roper in Quality kuhinjskih peči na plin.

Nudimo vam tudi električne kuhinjske peči.

Miza in 4 stoli (breakfast set) od 24.95 naprej.

Pri nas dobite tudi druge predmete za vaš dom

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 ST. CLAIR AVE.

JOHN SUSNIK

JUŽNI SLOVANI!

Dolžnost je naša, da moralno in materialno podpiramo osvobodilno, borbo naših narodov v stari domovini.

Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev pred Ameriko in pred celim svetom tolmači značaj, cilje, in ideale osvobodilne borbe naših narodov.

IZVRŠITE SVOJO DOLŽNOST TAKOJ, DANES!

Poslajte svoje prispevke

ZDRUŽENEMU ODBORU JUŽNOSLOVANSKIH AMERIKANECV.

Pokažite svojemu narodu, da Vam ni težko žrtvovati nekaj dolarjev, dokler oni žrtvujejo svoja življenja.

IZPOLNITE IN POSLJITE SPODNJI KUPON:

The United Committee of South-Slavic Americans

1010 Park Avenue, New York 28, N. Y.

Ime

Naslov

prilagam \$..... za fond Združenega odbora kot "Contributing Member" istega.

Vse čke in money-order izdajte na ime:

United Committee of South-Slavic Americans

Tiger Hank Returns

After four years away from big league baseball diamonds, Hank Greenberg, twice selected as America's outstanding baseball player, returns to the Detroit Tigers of the American league.

Century Plus One Between Them

A hundred and one years separate them on their joint birthday, but what is mere time when a pair of buddies get together? Mrs. Ruben Sylvester, Retsil, Wash., celebrating her 105th birthday, and her great-grandson, Douglas Howard Sylvester, celebrating his fourth, enjoy ice cream and cake in the greatest of all companionships.

STARS IN SERVICE

WHEN FRANK MOORE BEAT SAMMY SNEED FOR THE P.G.A. TITLE

IN 1938 HE SET A RECORD FOR THE EVENT - 136 FOR 36 HOLES!

FRANK'S BEEN BUSY WITH THE ARMY GROUND FORCES OUT IN THE PACIFIC, PATCHING UP OUR BOMBERS - YOU CAN HELP BUY ALL THE NEW BOMBERS WE'LL NEED IF YOU'LL BUY WAR BONDS!

Revealing... Factual... ..Powerful!

36 pages... illustrated A Graphic Account of German Crimes and Slav Heroism

"Slav Peoples Vow... NEVER AGAIN"

by Mary Pirinsky

"This little book presents a few facts and figures on what the Nazis did to the Slav peoples, and what they intended to do. It also presents a few hints of the Slav peoples' epic struggle against the Nazi enslavers, which contributed so much towards saving the world from Hitlerism. ... Only if we are sharply aware of these facts can we fully understand why the Slav peoples are so determined not to permit this to happen again. Only so can we in America strive with due resolve to have America underwrite fully all steps necessary to assure that it shall never happen again..."

LOUIS ADAMIC in his Preface

TEAR OFF AND MAIL TO:

AMERICAN SLAV CONGRESS

205 East 42nd Street

New York 17, N. Y.

Please send me..... copies of "SLAV PEOPLES VOW... NEVER AGAIN" by Mary Pirinsky

my check (money order) for \$..... is enclosed.

Name

Address

City

State

Organization

10¢ per copy

Bundle Orders ..

5¢ per copy

Issue by

American Slav Congress

CEDAR POINT

on Lake Erie

A vacation here means increased ability to work for final Victory.

Hotel Breakers with 1,000 outside rooms, moderate rates. Excellent meals.

Relax on the world's finest, white sandy beach. All sports—tennis, golf, boating, fishing, etc. All amusements. Dancing nightly.

Plan now to come to the Vacation Playground of the Great Lakes.

CEDAR POINT-on-Lake Erie SANDUSKY, OHIO

Open June 16 thru Labor Day

J. J. THEO. ROOSEVELT leaves 9 a. m. daily from Cleveland. Steamer also from Detroit and Toledo.

Easily reached also by rail or bus and hourly steamer from Sandusky.

On U. S. Route 6 and Ohio 2

Tri črne žene

F. S. FINŽGAR

1. Frenk, Jakob in Janez (Frenk zato, ker je bil v Ameriki) — sukač, čevljar in krojač — so kvartali. Po zraku je plulo velikonočno zvonjenje.

"Frenk," je vstopila suhotna ženska v sobo podstrešnice, kjer je bila delavnica čevljarja Jakobova, "že zvonijo vstajenju. Ko bi šel z otroki!"

Ob mizo so udarjale pesti kvartopircev, žena je stala za vrati.

"Frenk, šestinideset imava!" je poudaril Jakob in postavil kupček kvart na mizo.

"Frenk!" je še enkrat plaho poklicala žena.

"Pusti me!" je moč pograbil kvarte in razburjen mešal.

"Zaradi otrok, ko si jim obljubil."

"Tiho, ženska!" Igralci so razgrnili liste.

Priprte dveri so zazevale širje; druga žena je pomolila glavo v sobo:

"Jakob, za božjo voljo, pojdi vendar!"

"Zenske ven!" je zakričal Jakob in dodal: "Pagat!"

Ženi sta se izmuznili skozi vrata. Na škripajočih stopnicah sta srečali Janezovo.

"Ne hodi!" sta ji rekli.

"Obsedeni so naši dedci," je razsojalo Janezovo in vse tri so se tiho razšle po svojih bednih brlogih v pritličju.

Starejši otroci so se nato napotili sami k vstajenju, mlajši, ki niso smeli brez očeta, so jokali.

2. Rdeče farno bandero se je zasvetilo pred oknom postrešnice. Odbojni žarki so pordečili umazano steno.

Janez, ki je sedel nasproti oknu, je položil kvarte na mizo: "Procesija!"

Zvončki pred nebesom so trkali s tenkimi glasi na okna, slepa od nesnage.

"Ven daj!" je kriknil Frenk. Janez je dvignil kvarte in izigral. Ko so doigrali, je zapel zbor pod oknom: "Aleluja!"

Frenk je mešal in ponudil Jakobu, da dvigne. Jakob se ni genil.

"No?"

"Počakajmo, da odidejo!" je prosil.

"Počakajmo!" je dodal Janez.

Frenk si je motal cigareto in mrmral:

"Babjeverniki! — Le kaj imate od teh neumnosti! —"

Šum se je oddaljeval izpod okna, aleluja je odnehala, le še prav od daleč so singljali zvončki.

"Tak dvigni!" je nepočakano silil Frenk.

Jakob je položil roko na kvarte, zagledal se v Frenka z očmi, v katerih je bila vera in je bil dvom in so neme klicale po odrešenju.

"Frenk, povej, ali je Bog?"

Društveni koledar

1945

15. julija, nedelja. — Krožek št. 1 Progresivnih Slovencev priredi piknik na vrtu SDD na Recher Ave.
15. julija, nedelja. — Piknik društva "Nanos" št. 264 S. N. P. J. na prostorih Doma zapadnih Slovencev, — 6818 Denison Ave.
5. avgusta, nedelja. — Društvo "Soča" št. 26 S. D. Z. priredi piknik na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
2. septembra, nedelja. — Proslava 20-letnice društva "Velet" št. 564 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
6. oktobra, sobota. — Društvo "Brooklynski Slovenci" št. 48 S. D. Z. priredi veselico v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

spet spustil in rekel v kuhinjo: "Frenkova! Če bo hudo ponoči, pokliči me!"

"Bom," je obljubila žena, čepeča pri mrzlem štedilniku.

4. "Ne postiljaj otrokom tu!" "Kam bi z njimi?" "V kuhinjo mi jih spravi." Frenkova je zvila sveženj cunj in ga odnesla v kuhinjo.

Priplazila se je noč. Ženo je navdajalo z grozo. Moč je za hip podremal, da se je prebudil v še večjih bolečinah.

"Žganja, špirta, strupa, hudičevega olja — daj — daj — žena, daj!"

"Nimam, Frenk. — Ničesar nimamo več."

Bolnik je obmolnil. Žena se je prestrašila švoje odkritosrčne besede in jo je skušala popraviti:

"Nocoj še potrpi, Frenk. Jutri nakupim vsega."

Moč je škrtal z zobmi, včasih se mu je izvil iz grla hripav glas. Omotica od žganja je gnila, bolečine so svedrale s shujšano grozoto po udih. Ženo je spreletavalo. Bala se je strašne noči, ki se ji je zdela, da že gleda skozi okna in ji grozi. Ozrla se je na staro razpelo, ki je imelo eno roko privezano z motvonom. — Moč ga je bil nekoč v jezi in pijanem deliriju treščil na tla. — "Križani, usmili se ga!" je pomolila s plahim srcem.

On pa, kakor da je premeril njen pogled in čul njeno srce, se je ugriznil v ustnico, da mu je zakrvavela.

(Dalje prihodnjik)

Zahvala

Ob priliki najine 30. obletnice srečnega zakonskega življenja, se prav lepo zahvaljujemo vsem skupaj, ki so naju tako presenetili, da res nisva pravni vedela.

Kako sta pa Mr. in Mrs. Anton Fidel naju izpeljala od doma, da naj gremo sv. Antona obhajati! Smo imeli kar trije njegovo ime. Pa kako smo obhajali po Demšarjevem in Novakovem vrtu! Vse vodnjake smo pregledali in vsako cvetlico so nam posebej pokazali, samo da so nas zadosti dolgo tam zadržali. Pozno v noč se pa vseeno domislimo, da je treba vendar domov iti.

Pa kaj sva našla doma. Z muzikantom Novakom smo si ravno malo popreje voščili lahko noč, pa je bil preje pri nas kot mi. Bila je polna hiša intimnih prijateljev in sorodnikov iz Madisona, Geneve, Clevelanda, Euclida, Perrya in Mentorja. Med njimi pa tudi najine tovarišice Jennie Meršnik in Victoria Braiković s "corsages" in nagelni. Ker se tovariš zaradi gotovega vzroka ni mogel udeležiti, so rekli, da moram pa jaz sam dva nageljna dobiti.

Nisva si mogla misliti če je vse to resnica.

Defeats Mud to Win Okinawa

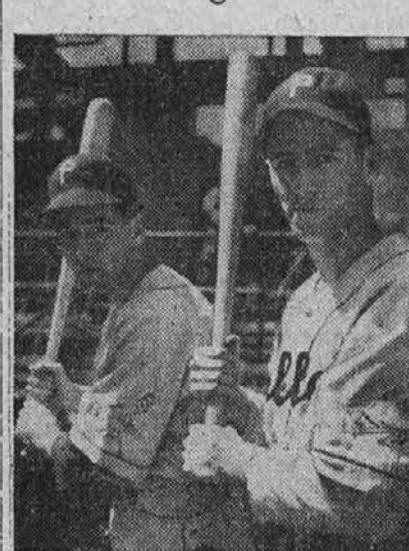

Upper left shows Cpl. Charles Lissa of St. Louis, Mo., as he scrapes the mud off his boots to continue after fleeing Japs. Even the tanks and tractors had mud trouble as shown in upper right. Lower left and right, shows how the war machines had to be dug out in order to catch up with the fleeing Japs. Mud slowed up operations even more than Jap bullets.

Torej najlepša zahvala najim litzky in družini, Mr. in Mrs. Joe Hocevar in sinu, Mrs. Mary Vodčar, Mr. Anton (Happy) Omaha, Mrs. Jennie Vodnik, Mr. Dežman, Mr. in Mrs. Anton Obreza, Mr. in Mrs. Marko Berčič in hčeri, Mr. in Mrs. Frank Drobnič in sinovom, Mr. in Mrs. Frank Prijatelj in sinu, Mr. in Mrs. Frank Steklasa, Sr., Mr. Frank Steklasa, Jr., Mr. in Mrs. Adolph Simončič in hčeri, Mr. Beretič, Mrs. Lena Cerne, Mr. Pečjak, Mrs. Mary Marolt, Mr. in Mrs. Jerry Mavko, Mr. in Mrs. Anton Cugal in sinu, Mr. in Mrs. Frank Granc, Mr. Anton Austrelj, Mr. Louis Ilić, Mr. John Austrelj, Mr. in Mrs. Frank Novak, Mr. in Mrs. Louis Hejduk, Mrs. Oster.

Tudi hvala Mr. Novaku, ki je prav lepo igral valčke in polke. Zdaj pa še enkrat vsem skupaj najlepša zahvala za vsa lepa darila in za kar ste za naju naredili.

Hammering Hammers

The Hammer brothers, Granville, left, and Garvin, right, pose at Ebets field, where they made their major league debut with the Phillies against the Dodgers.

Jap Suicide Planes Cause Tremendous Damage

The U. S. Carrier Bunker Hill, hit twice by Japanese suicide planes within 30 seconds, shows the effectiveness of the newest campaign of Japs against our battle fleet. Nearly 400 men were reported killed or missing and 264 wounded on the USS Bunker Hill. Upper left, shows one of holes caused by bomb. Lower left, planes after fire swept the deck. Upper right, Capt. G. A. Seltz, right, and Comdr. Howell J. Dyson, the Bunker Hill. Lower right shows photographs of the ship while fire was still raging.

redili. Pripravljena sva povrniti ob enaki priliki.

Če smo po pomoti kakšno ime izpustili, prosimo, da nam oprostite, ter se vam enako najlepše zahvaljujemo!

Anton in Berta Babič, Hubbard Rd., Madison, Ohio.

V blag spomin

sedme obletnice smrti našega ljubljenega soproga in dragega očeta

Adolph Petrič

ki je zatisnil svoje mile oči dne 10. julija 1938

Sedem let je že minilo, odkar zapustil si naš dom, nam pa težko je pri srcu, ker so žalostni spomini za nas.

Bridka bila je ločitev, ko odšel Te nam je Bog, ker v srcu smo si vsi želeli, da bi še med nami ostal.

Poživaj v miru, dragi soprogi in ljubljeni oči, enkrat se bomo združili s Teboj to bo vedno veselje!

Zalujoči ostali:

HELEN, soproga: sinovi in hčerka

Jefferson, Ohio, dne 10. julija, 1945.

V blag spomin

šeste obletnice smrti naše preljubljene soproge, sestre in tete

Mary Matyazich

Danes 10. julija je minulo šest let, odkar v grobu hladnem počiva naša ljuba soproga, draga sestra in teta.

Bridka žalost je še vedno v naših srcih, in ostane dokler se ne snidemo skupaj nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

FRANK, soproga v Los Angeles, Calif.; **JOSEPH** in **ANTON CINKOLE**, brata in njihove družine v Cleveland, O.

Los Angeles, Calif., dne 10. julija, 1945.

Mali oglasi

Naprodaj

je ledenica, ki drži 50 funtov ledu ter kompletno opremo otroška zibelka, Kroll izdelano. Vpraša se pri C. Kaminski, 1924 Clark Ave. — MA. 98.

GRAND STUDIO

Umetniško dovršeni portreti 787 E. 185 St. — IV. 50. 7547 Broadway — MI. 07. 1924 Clark Ave. — MA. 98.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 30. Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih bodo v popravilo zanesljivemu čevljarju, vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlik

16131 St. Clair Ave.

NOVA IZDAJA

Angleško-slovenske

besednjak

(English-Slovene Dictionary) Sestavil Dr. F. J. K. Cena \$5.00

Dobi se v uradu ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio